

2022/2184(BUI)

7.3.2023

OPINIA

Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2024 – sekcja III
(2022/2184(BUI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Robert Biedroń

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci stanowi jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej, zapisaną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej; mając na uwadze, że art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, iż „we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet”, a co za tym idzie, promuje równość płci jako podstawową zasadę Unii i ustanawia zasady uwzględniania aspektu płci i sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci;
  - B. mając na uwadze, że Parlament Europejski wielokrotnie apelował do Komisji, aby promowała i wdrażała uwzględnianie aspektu płci i sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz by prowadziła oceny wpływu w aspekcie płci we wszystkich obszarach polityki Unii;
  - C. mając na uwadze, że UE zobowiązała się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w tym celu nr 5 dotyczącego równouprawnienia płci; mając na uwadze, że zmniejszenie różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w UE może skutkować stworzeniem dodatkowych 10 milionów miejsc pracy oraz zwiększeniem produktu krajowego brutto o nawet 3,15 biliona EUR do 2050 r.¹; mając na uwadze, że ważne jest, by skupić się na zwiększaniu potencjału kobiet we wszystkich sektorach gospodarki; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 w nieproporcjonalny sposób dotknęła kobiety, w szczególności pracujące w niepewnych formach zatrudnienia, sektorach zdominowanych przez kobiety i gospodarce nieformalnej, poprzez częstsze przypadki przemocy i molestowania ze względu na płeć, nieodpłatne i nierówne obowiązki opiekuńcze i domowe oraz ograniczony dostęp do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym zakresie; mając na uwadze, że Parlament zaapelował o to, by żadne fundusze unijne nie były przyznawane państwom członkowskim, póki ich władze nie będą przestrzegać wymaganych środków koniecznych do zapewnienia zgodności z zasadami praworządności²; mając na uwadze, że brak zgodności z zasadami praworządności w Polsce ma negatywny wpływ na kobiety i osoby LGBTIQ+;
1. podkreśla, że należy w pełni uwzględniać i gwarantować perspektywę równouprawnienia płci we wszystkich obszarach polityki i na wszystkich etapach procedury budżetowej, zwłaszcza z uwagi na fakt, że trwający kryzys klimatyczny, energetyczny i społeczny ma wielorakie skutki związane z płcią, łącznie z regresem w obszarze równouprawnienia płci i praw kobiet, zwłaszcza w kilku państwach

---

¹ Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, „[Advancing work–life balance with EU Funds.](#)” [A model for integrated gender-responsive interventions](#) [Zwiększenie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym z wykorzystaniem funduszy UE. Model zintegrowanych interwencji uwzględniających aspekt płci], Urząd Publikacji UE, Luxemburg, 2020 r.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie praworządności i konsekwencji wyroku TSUE (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 168) oraz z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie opracowania wytycznych dotyczących stosowania ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 146).

członkowskich, oraz z uwagi na wpływ wojny i konfliktów na całym świecie; ubolewa, że – jak zauważono w sprawozdaniu rocznym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczącym wyników wykonania budżetu UE – uwzględnianie aspektu płci jest najmniej skutecznie realizowanym nadrzędnym priorytetem politycznym³ oraz że obecnie w instytucjach UE brak jest spójnego podejścia i zorganizowanej współpracy w odniesieniu do tego priorytetu; podkreśla, że oceny wpływu w aspekcie płci, obrane cele i uwzględnianie aspektu płci należy realizować we wszystkich obszarach polityki, aby zagwarantować, że wydatki UE staną się skutecznym narzędziem promującym równouprawnienie płci; wzywa Komisję do dopilnowania, aby jej nowy system klasyfikacji służący do dokładnego i kompleksowego pomiaru wpływu wydatków Unii na płęć odzwierciedlał wpływ programów na równouprawnienie płci; wzywa do systematycznego gromadzenia i przekazywania dokładnych i porównywalnych danych w przyszłych wnioskach ustawodawczych dotyczących unijnych programów finansowania oraz w sprawozdaniach z realizacji celów w budżecie rocznym;

2. podkreśla, że program „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV) potrzebuje odrębnych linii budżetowych, wymogów w zakresie sprawozdawczości i celów związanych z płcią, w tym związanych z zapobieganiem przemocą uwarunkowaną płcią i jej zwalczaniem; przypomina o wymogu, zgodnie z którym co najmniej 40 % środków finansowych przeznaczonych na komponent „Równość, prawa i równouprawnienie płci” oraz komponent „Daphne” trzeba przydzielić na działania służące zapobieganiu wszelkim formom przemocy ze względu na płęć i ich zwalczaniu na wszystkich poziomach, a co najmniej 15 % tych środków przeznaczyć należy na działania promujące pełne korzystanie przez kobiety z przysługujących im praw; przypomina również, że obowiązkowo należy zwiększyć budżet CERV, aby skutecznie przeciwdziałać nierównościom, które nasiliły się na skutek trwających kryzysów; ponawia swój apel o zwiększenie zasobów programu Daphne w celu zwalczania wszelkich form przemocy ze względu na płęć, w tym molestowania seksualnego, przemocy psychicznej i fizycznej, uporczywego nękania, przemocy seksualnej, gwałtów, przymusowych małżeństw i okaleczania żeńskich narządów płciowych, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet uciekających przed wojną w Ukrainie, które są narażone na znaczne ryzyko przemocy i powinny być chronione; apeluje o przydział środków budżetowych na walkę z okaleczaniem żeńskich narządów płciowych w ramach programów działań zewnętrznych UE, w tym za pośrednictwem Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”;
3. wzywa Komisję do zwiększenia przydziału środków budżetowych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które propagują prawa kobiet w Europie i poza nią, zwłaszcza tych, które działają na rzecz praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym w zakresie transgranicznego zapewniania bezpiecznej i legalnej aborcji, jako sposobu zagwarantowania kobietom dostępu do podstawowego prawa do kontroli nad własnym ciałem; podkreśla znaczenie dotarcia do mniejszych organizacji oddolnych w celu zagwarantowania jak najlepszego wpływu na prawa kobiet i równouprawnienie płci, oraz w związku z tym z

---

³ Europejski Trybunał Obrachunkowy, „[Sprawozdanie dotyczące wyników wykonania budżetu – stan na koniec 2021 r.](#)”, Urząd Publikacji UE, Luxemburg, 2022 r.

zadowoleniem przyjmuje nowe kierowane do organizacji apele o redystrybucję środków finansowych; przypomina o znaczeniu zasobów przeznaczonych na Program UE dla zdrowia i wzywa do szczególnego skupienia się na kobietach, które mieszkają na obszarach wiejskich, słabo zaludnionych i odległych, a w tym celu do zapewnienia im w stosownych przypadkach dostępu do mobilnych punktów pomocy medycznej; podkreśla, że Program działań Unii w dziedzinie zdrowia jest niezbędny do zapewnienia powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego w całej Unii, w tym dostępu do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, oraz zmniejszenia nierówności w zakresie zdrowia;

4. podkreśla znaczenie inwestycji w wysokiej jakości usługi publiczne, w tym infrastrukturę opieki zdrowotnej i infrastrukturę społeczną, dla radzenia sobie z kryzysami społecznymi i zdrowotnymi, budowania odporności społecznej i zwalczania nierówności; podkreśla znaczenie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w tych sektorach, aby osiągnąć sprawiedliwą transformację w kierunku społeczeństwa charakteryzującego się mniejszymi emisjami dwutlenku węgla; zwraca uwagę, że inwestycje w równouprawnienie płci powszechnie uznaje się za ważny czynnik napędzający wzrost gospodarczy;
5. ponownie wyraża zaniepokojenie, że istnieje związek między atakami na praworządność a regresem w obszarze równouprawnienia płci i praw kobiet w UE; wzywa Komisję do wzmocnienia praworządności w Unii, a tym samym do ochrony praw podstawowych i równości płci za pomocą mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności w odniesieniu do dostępu do funduszy UE; apeluje do Komisji, by nie uwalniała żadnych środków dla Polski, póki polskie władze nie osiągną kamieni milowych oraz wartości docelowych określonych w planie odbudowy i zwiększania odporności Polski; ponownie zauważa, jak ważna jest praworządność dla kobiet i osób LGBTIQ+; wzywa Komisję, by poddała ocenie podstawową misję wszelkich organizacji otrzymujących fundusze UE, oraz by wstrzymała finansowanie grupom, które próbują wykorzystać fundusze UE do podżegania do działań prowadzących do regresu w obszarze praw człowieka, w szczególności praw kobiet, równouprawnienia płci i praw osób LGBTIQ+;
6. przypomina, że kobiety są nadreprezentowane w niskopłatnych sektorach, w tym wśród osób zatrudnionych na podstawie niepewnych form zatrudnienia, w sektorach zdominowanych przez kobiety i gospodarce nieformalnej, a jednocześnie wykonują większość nieodpłatnych prac opiekuńczych i domowych; wzywa do wzmocnienia koordynacji między dostępnymi instrumentami oraz do zwiększenia odsetka budżetu UE, który ma być przeznaczony na propagowanie równości płci, poprawę równowagi między życiem zawodowym a prywatnym niezależnie od wieku i płci oraz wspieranie dostępu kobiet do rynku pracy, w tym przez zapewnienie inwestycji w wysokiej jakości infrastrukturę opieki i usługi służące radzeniu sobie w sytuacji kryzysu społecznego i zdrowotnego; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że system monitorowania wydatków związanych z równouprawnieniem płci został włączony do Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, co umożliwi lepsze monitorowanie inwestycji związanych z równouprawnieniem płci; podkreśla znaczenie polityki spójności w promowaniu równouprawnienia płci i w związku z tym wyraża ubolewanie z powodu decyzji, że ujęcie uwzględniające aspekt płci jest w większości przypadków nieistotne z punktu

widzenia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności; podkreśla, że ważne jest łagodzenie rosnącej skali nierówności, w szczególności poprzez plany odbudowy i zwiększania odporności oraz politykę spójności, a także poprzez zapewnienie równouprawnienia płci w transformacji cyfrowej;

7. przypomina o kluczowych działaniach Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE), szczególnie w kontekście regresu w obszarze praw kobiet w całej Unii i poza nią; podkreśla, że EIGE odgrywa istotną rolę, dzieląc się wiedzą i kwalifikacjami w zakresie uwzględniania aspektu płci, a także analizami i zaleceniami uwzględniającymi aspekt płci związanymi z kryzysami klimatycznymi, zdrowotnymi, migracyjnymi i wojennymi; podkreśla, że EIGE okazał się istotną i skuteczną organizacją; podkreśla pilną potrzebę zwiększenia budżetu EIGE, tak aby instytut ten mógł zatrudniać więcej pracowników, w tym ośmiu pracowników kontraktowych, których potrzebuje natychmiast, aby poradzić sobie z gwałtownym wzrostem liczby wniosków o pomoc techniczną w zakresie uwzględniania aspektu płci; podkreśla, że bez wystarczającego finansowania EIGE nie będzie w stanie w pełni realizować swoich obowiązków, co zaszkodzi kształtowaniu polityki w państwach członkowskich;
8. przypomina, że budżet UE powinien być wyposażony w narzędzia zachęcające kobiety do udziału w edukacji cyfrowej oraz sektorach i karierach w dziedzinie ekonomii, nauki, technologii, inżynierii, matematyki oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także do zainteresowania się nimi; podkreśla również potrzebę zwiększenia finansowania w celu poprawy kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym uczenia się przez całe życie, aby pomóc w zniwelowaniu przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami oraz wesprzeć aspirujące przedsiębiorczynie, inżynierki i techniczki w sektorze cyfrowym i sektorze sztucznej inteligencji; apeluje, by w działaniach podejmowanych w ramach programów „Horyzont Europa” i „Cyfrowa Europa” zapewniano wdrażanie uwzględniania aspektu płci oraz przedstawiano dane segregowane według kryterium płci; wzywa do przeznaczenia środków budżetowych na wsparcie przedsiębiorczości i niezależności ekonomicznej kobiet, a także małych i średnich przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	28.2.2023
Wynik głosowania końcowego	+ : 24 - : 3 0 : 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Simona Baldassarre, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Samira Rafaela, Evelyn Regner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Michal Šimečka, Sylwia Spurek
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Katarína Roth Nevedálová, Pernille Weiss
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Francisco Guerreiro, France Jamet, Łukasz Kohut, Ana Miranda

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

24	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Pernille Weiss
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Łukasz Kohut, Radka Maxová, Katarína Roth Nevedálová, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Alice Kuhnke, Ana Miranda, Sylwia Spurek

3	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión

2	0
ID	Simona Baldassarre, France Jamet

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się